

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

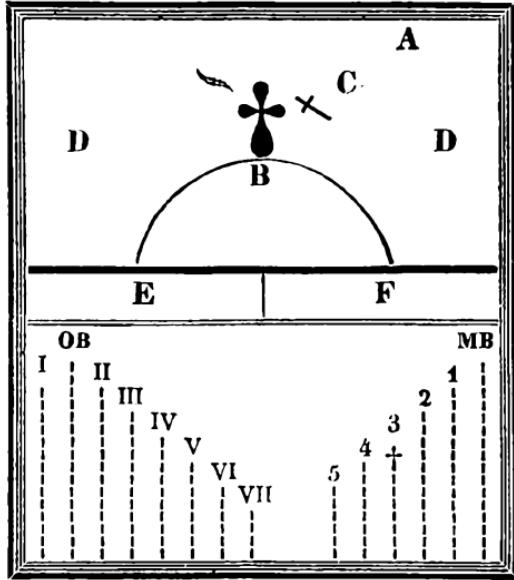
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

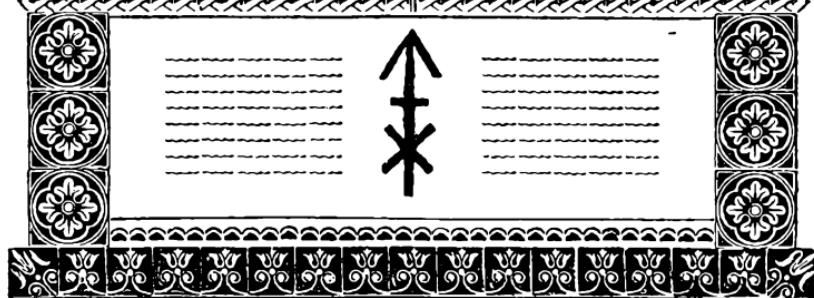
Frontispice.

Anno 1602 d. 21 Dag Febr. kallede Gud O. B. af denne Verden.
 Anno 1581 d. 4 Decb. kallede Gud M. G. Bs. af denne Verden.

Romerske Sæder.

Gravmædlets hele Højde 5 Alen.

Hele Breden 3½ Alen.

Udkastet af J. Hanck.

Sat af M. C. Hempel.

Kong Frederik den Anden

og

Oluf Pagger.

Indbydelsskrift

til

den offentlige Gramen i Odense Kathedralskole,

ved

Adjunkt J. H. Trægåler Hand.

Odense 1837.

Trykt i det hemmelige Officin.

Den gamle Gaard nordenfor St. Knuds Domkirke, som
i afvigte Aar, ved en Hædersmands veldædige Opoffrelse,
gav fri Plads omkring Kirken og til „Kirkehaven“, førte
over sin Indkørselsport følgende Øverstrykt:

JHS,

„Gud Fader: Sön och Helligaand: bevar disse Huse
fra waade och brand
Och unde os her saa at bygge och hoe: at wi maate
faa therind ewig roe
Hannem til Ærc och os alle til gafn: i same hellig
trefoldigheds nafn.“

1581,

Skriften var udhugget med opstsiede Bogstaver i en
svær, 4 Alen lang og 18 Tømmer bred, Egebjælke, som
bare s af tvende Kragstene med Rosetter i Hørnerne. Foran
Skriften stod under Oluf Bagers Navn i et Slags Vaaben-
skjold følgende paa flere Steder, saasom paa Mindetavlen,
der senere skal vorde omtalt, gjentagne Domærke:

(1*)

Dette Mærke har noget Runeagtigt i sin Dannelse, og kan oplöses i de trenende Tegn: Tir, (ᛏ) stungin ȝs, (ᚢ) og Hagl (ᚢ); men rimeligvis har vor gode Byesmand ikke tækt derpaa? Vagester Paaskrivten stod i et lignende Vaabenstjold en Figur, der bedre passede som Adelsmærke, den lignede Overkroppen af en tvers overskaaret Bjørn, og derover stod Konens Navn: Margrethe Oluf Bagers. Saaledes nævnes hun ogsaa paa Mindetavlen o. fl. Et. men aldrig det jeg veed med noget Slægtnavn. — Maafsee har hun været af de her i Provinsen saa vidtudbredte og hæderlig bekjendte Muler's Elægt, der førte en halv Ulv, hvid paa rød Grund, i deres Vaaben, hvilken Træskæreren saaledes kan have forvansket? Hun var født 1536 og døde 1581.

Egebjælken har Hr. Brandinspektør Langhoff, der kjøbte Forhuset til Nedbrydelse, ladet affsange til en Lavle, og Denne opslaae i sin Have under et Halvtag, hvor den endnu længe, og bedre end før, kan trodse Tidens Paavirkning.

Efterat have aftegnet og indsendt en Kopi af denne Lavle til det kgl. Museum for Oldsager, fattede jeg foranlediget derved senere den Tanke: at samle nogle enkelte Stræg til en af sin Tid høit anseet, saare driftig og formærende Mands Skildring, og navnlig med Hensyn til Forholdet imellem ham og hans ham saa gunstige Konge, hvortil jeg fandt Bidrag i nogle gamle Pergaments- og andre Brevstaber, der have fulgt med Landstedet „Marieshøi“ da dette for 50 Aar siden folgtes af Kjøbmand og Godseier Eilishow til Bogtrykker og Alvisudgiver Chr. Tversen, og efter ham paa Stedet opbevares.

Om D. Bagers Privatliv haves næsten Intet uden Sagn og Anekdoter, som findes adspredte paa flere Steder,

men hvis Sanddrus hed det nu er ligesaa umuligt at stadfæste som at benægte; men, som vor Ny rup anmærker — der blandt andet ogsaa har ansørt Nogle i sine „monumenta othiniensia“ — „dersom Fyrstegunst, en hædret Stil-ling i Borger samfundet, og Velstand, ja vel til en Tid udmarket Rigdom, samt en talrig og agtbar Slægt forthjene at kaldes Lykke, da var Oluf Bagger en lykkelig Mand.“ — Vi ville korteligt søge at belyse hvert enkelt af disse Hovedmomenter i hans Liv og Daad.

Oluf Bagger var født 1521, altsaa Katholik til sit femtende Åar; for Resten vides intet om hans Ungdoms Dannelse eller første Opkomst, eiengang om han eller hans Fader have ført deres Tilnavn efter Bagger-Professionen, hvilket tildeels endnu er Skit. Han kaldes Oluf Nielsøn, men næsten altid med Tillægget „Bagger, Bagger eller Bagger, hvilken Skrivemaade baade paa de offentlige Mindesmærker og i Brevskaberne bruges om hverandre.

Som et Mindesagn fra, hvad man kunde kalde O. B.'s. Øpholdsesstand, har man hün Fortælling — for hvis Egthed ei kan indestaaes, da den fortelles om flere Rigmænd — at han under et af Kong Frederik den Andens Besøg i Odense, og i hans Huus, skal have ladet gjøre Sid i sin Kamin med Kanelbark, og derved opbrændt det han af Kongen givne Bevis for udlagte Penge. Denne Anekdot, der maaske med større Sandhylighed fortelles at have fundet Sted imellem Keiser Karl den Femte og de augsburgiske Handelsfyrster Fuggerne, — deres Tidsalders Rothschilder, — taber desuden Meget i indvortes Rimelighed ved den Omstændighed, at Kong Frederik ved et Gavebrev af 15 Decbr. 1564 — hvis Original med Hs. Majestæts egenhændige Underskrift gjemmes paa Marieshøi — har stjænket O. B. „Opreisning for hans lidne Skade ved Aftaaelsen af Magdalene Mickels's Læcke og Tolleslund.“ Dette

Gavebrev er allerede tilforn tvende Gange bekjendtgjort ved Trykken: 1) i „Tversens almeenmyttige Samlingers“ 17de Bind, og 2) i „Ny rups antikvariske Reise, med et halvt Snees odenseiske Monumenter“ — og gjentages derfor ikke her. — Samme Gavebrev er tillige ordlydende indlemt i et Skjsde, som d. 30 Januar 1604, d. e. omtrent halvandet Aar efter D. V.'s Dod, er udstedt paa Odense Raadsstue ved Kjøbmand Morten Wesselyns paa Borgermeister i Kjøge Claes Bagers Begne til („Hs. Maj. Kongens“) Guldsmeds Didrick Fyringers Enke Else Hansdatter, under sex Odenseer Borgeres Hænder og vedhæftede Vorsegls, samt vedtegnede Borgerstilling; saaledes nævnes: Daniel Sejer- (Uhr-) mager og Hans Proutviggaardt. (Formodentlig Eieren af det syenske Dragonregiments nuværende Exerceerstole, m. v.?)

Muligen vil man antage, at hin ovennævnte Skadeserstatning angik alene, som rigtignok udtrykkelig nævnes, „de tre af hans (D. V.'s) Skibe, hvoraf eet forgik i Sommeren 1565, og de andre to udlaaantes uden Fract.“ Derimod kunde hine opbrændte Beviser maaßke have været udstedte af Kongen for kontant forstrakte Penge? Talsfald maatte dette Auto da få være stæt tidligere, end Gavebrevets Udstedelse 1564, og dette har bragt mig paa en anden Formodning, som jeg i det følgende skal næøre udvikle. Frederik den Anden var som Konge førstegang i Odense d. 13 Februar Aar 1559 til hans Hr. Faders Begravelse, da det Kongelige Liig var didbragt fra Dødsstedet Koldinghus, og blev staende her indtil det lange efter henslyttes des til det pragtfulde Mausolee, hvor det endnu hviler ved Næskilde Domkirke.

At Oluf strax skulde være bleven kjendt og udmarket af sin Konge, er vel ikke at forudsætte; men allerede næste Aar finder man, at han har som Raadmand indbetalt Odense

Byes samtlige Skatter, og derfor erholdt den „Quittanz“ som opbevares i Raadhuus-Archivet. At Kong Frederik har opholdt sig i nogen Tid i Odense, findes kun endnu tvende Gange udtrykkeligen omtalt i Historien, nemlig 1567 og 1580. Ellers maa han, naar han ikke maaske valgte Soveien, være draget ofte nok igjennem vor gamle Stad. Saasom allerede i hans Tronbestiges-Aar, da han indfandt sig ved det Møde, som gik forud for Ditmarskertoget, og som holdtes i Glensborg d. 24 April. Men man finder Intet om, hvilken Bei Kongen har taget did, eller om han overhoved har været hjemme i Hovedstaden i den Mellemtid fra Bisættelsen indtil 28 Juni, da han modtoges der med hoi Jubel, og hans Kroningsfest bestemtes til næste 2ode August. Den 26 Oktb. modtog Hs. M. i Glensborg den ham fra Frankrigs Konge tilstillede St. Mikaelssorden, og i Sammar aflagde Kongen et kort Besøg fra Kjøbenhavn til sin Fru Moder paa Kol dinghuus, iligemaade reiste han, da Krigen med Sverrig „begyndte at rygtes“ til Segeberg, og overværede senere d. 27 Juli s. A. den holsteniske Herredag i Kiel; i Jan. 1564 foretog Kongen atten en Reise til Jylland og Holsten. Ved ingen af disse Reiser ansøres udtrykkelig at Hs. M. er kom men igjennem Odense; kun to Gange omtales bestemt hans Nærværelse i denne By, nemlig 1567 og 1580, — sidstegang til den store Forlehningsaft. — For at skaffe Plads til denne store Hsitudelighed, hvortil medbragtes 3000 Heste, gaves Odenses Torveplads dens nuhavende Størrelse, ved en Række Bygningers Udslyttelse henimod Overgade. Den nys nedbrudte Gaard var jo opført 1581, altsaa efter Lehns hsitudeligheden. Derimod findes udenpaa Gaarden No. 6 i Overgade Aarstallet 1576, og denne var altsaa, eller kunde dog have været, færdig paa den Tid, og det vil da rimeligvis have været i denne Gaards ualmindelig rummelige, høje, lyse og i Datidens Smag udmærket prydede, Stadtestue, at

Oluf kan have modtaget sin høje Gjæst. Det er saameget sandsynligere, at Hs. M. kan have taget Aftsigte-Kvarterer her, som Odense dengang ikke besad nogen egentlig Kongebolig, men ligger omtrent midtveis paa en Dagsreise imellem Kongens levligste Opholdssæder: Antvorskov og Koldinghus.

Bed at berøre denne Prunkstue, paa den Tid nok den stadseligste her i Byen, tillader jeg mig om Samme at anmærke: at dens indre Forsiring viser, at om vor Oluf just ikke i Kunstmag saalidt som i Formue var nogen Fugger, endmindre en Medicær, saa besad han dog til en vis Grad disse udmærkede Kjøbmandsfægters hæderværdige Sands for de dannende Kunster og gjorde den gjældende, saavidt som Tid, Sted og Lejlighed tillode. Da saavel denne Stues Rumme-lighed som Beliggenhed midt i en Hovedgade spaarer den (som nu optages af et Billard) engang, maaske suart, at blive omdannet til en Kjøbmandsboulik; saa torde et fort Oversyn over dens Indre maaske her ikke staae paa urette Sted? — Den er omtrent 150 □ Alen i Grundflade, 7 Alen høi under Loftet; man træder derind igjennem en Flisdør fra den ligesaa høje, fliselagte Forstue, som endnu er prydet med uhyre store Hjortegewier. Mod Gaden sidde 5 Tag Winduer temmelig høit oppe paa Væggen, men ere endda over 4 Alen høje. I det østre Hjørne er en Kakkelovns-Plads med Kaminindfatning, af hvilken rigtignok nogle Dele have maattet vige for hin, men have dog Noget tilbage af det oprindelige Billeds værk. Væggene ere panelede i Tayleværk med Lisener imellem indtil de tre Hjerdedede af Høiden, udskærne i Løvværk i gothisk Kirkestil; den øverste Deel af Væggen er udfyldt med bibelhistoriske Skilderier, som rigtignok ikke have stort Kunstværd, men dog vistnok ere det Bedste, her paa den Tid kunde haves. Loftet er imellem de meget svære ogsaa beklædte Bjælker udfyldt med Tayleværk, i hvis For-

dybninger (Kasetter) hænge Granatæbler. — Om Et af disse haves det bekjendte Sagn: at det er (1558?) falden ned i Hovedet paa Carl Gustav, men, desværre! Uden at standse hans Fremrykning! Det, hvorom Sagnet gaaer, har været forgylt endnu imedens Hørfatteren af denne Øpsats boede deri Gaarden i Alrene 1802 til 6; men om det var saaledes udmarket ionledning af Sagnet, eller om de alle have været forgylde, kan ikke udfindes. Loft og Pasneel har rimeligvis oprindelig viist det bare Egetræe. Gaardens nuværende Eier, som er født deri, har arvet den efter sine Forældre og er over 66 Aar gl., har ingen synnerlig Forandring foretaget dermed; derimod er Gaardens Hørside moderniseret, hvorhos dog de gamle Steensirater af Trappeu saavidt vides, endnu forefindes henlagte etsteds i Gaarden.

Dersom der altsaa er Noget om det kongelige Besøg, saa maa Alstedet dersor vel have været her? At Kong Frederik kan have besøgt den hæderlige Vorger, som han efter Fortjeneste satte Priis paa, i hans eget Hjem, er eiaerne rimeligt men ganske i hans Karakteer, der skildres saaledes af hans Historiekskriver Hans Resen: „udi daglig Omgangelse, ydmig, gafmild oc vennehuld oc udi Selstab lyftig, liffsalig og yndelig hos alle, og som hand altid var en frist eg karst Herre, brugede hand undertiden icke alleene Nodtørstigheds, men ogsaa Glædsens Bæggere, oc med den Herre Christo foractede icke (som de egenfindige og melancholiske Hoveder) det canaanæiske Bryllup, Zachæi, Marthæ, Marie, eller nogen sine fattige Undersaaters Omgangelse, Samqvem eller Venstab.“ Ikke behøver man dersor at underskrive Suhms strænge Dom over denne Konges Diæt,— som da ogsaa er udeladt i de senere Udgaver af hans Skolebog. — Wisen om Ditmarstertoget tyder jo ogsaa paa Lignende ved sin Begyndelse:

„Kong Fredrich hand sidder paa Colding Huus,
Han holder med sine Svenne et godt Huus.
De Ditmariske Herrer, de hafver deris Liff forlaaret.“

Men derudi have hans Medlevende sikkret ikke fundet Daddel? Saameget mindre, som det er ligesaa bekjendt, at han, liig sin store Navnfælle i det 18de Aarhundrede, besad den rigtige Takt for, at funne „lade Kongen stundom gaae bort, men ogsaa komme tilbage,“ naar Behov gjordes. — Bistnok har Kongen været en god Vært, og sagtens ogsaa en munter Gjæst; thi ellers havde vel hin øgte Konge even Resen ikke fundet det Umagen værd, at trække saa ivrigen løs imod Italieneren Bottero, der 8 Aar efter Kongens Død bemyldte ham for, „at have levet eialene som en Kjetter, men tillige som en Epikurør;“ hvortil Resen finder sig besviet at svare: „at Italieneren har været icke aldeleene Catholisk i sin Tro, men endeg i sit Hoffvet, som hos os kaldis at være Gall!“

Midlertid kunde den valkre Borgerkonge endda gjerne have fundet det upassende, at forblive i Gjeld til sin Undersaat, eller af ham at modtage personlig Skænk, og det er derfor aldeles i sin Orden, at han, saasnart Krigens Saar begyndte nogenlunde, om ikke at læges saa dog at holde op at bløde, kunde tænke paa at yde den ham hengivne Borgermand en rundelig Erstatning. Og en Kongelig Skænk blev derudaf! Thi de Marker og Skove, som dengang, og endnu 100 Aar derefter tilhobe bare Navn af „Lollelund,“ torde nutildags være et halvt Snees Tusind Specier værd, og Kongen gav D. Wagger dem til Skadesløsholdelse for et Tab af 1000 Gyldens Værdi. Erstatningen var altsaa en Folge af Kongens Retsind og Erefølelse, og kunde været ydet Enhver, der havde lidt Tab i Krigen; men vi finde endydermere i hine gamle Brevskaber „Sort paa Hvitt,“ som man figer, for: at Kong Frederik virkelig har ytret

personlig Deelstagelse for vor Oluf som Menneske og Borger. Dette er nemlig skeet i et kongeligt Brev „til Borgemester og Raadmænd ved vor Kjøbsted Othense,“ i Ulnedning af et optrukket Uveir, formodentlig vakt af Misundelse? Da Dette er, saavidt mig bekjendt, utrykt, giver et ei uviktig Bidrag til Kongens Karakteristik, og er eiheller ret langt; saa meddeles det her ordlydende:

„Frederich then Aunden ic. Wider, os elskelig Oluff Niels-
son haffuer for os beklaget, huorledes at ther skal were nogle
hans Medborgere (!) som himligen met wnsdige Ord och es-
therthale skulle lade hanem begaa, Och endog hand er ofver-
bodig, at rethe for (rense?) sig, huer som hannem wret
haffuer at bestyille, land han ligewelcke were tilfreds och
winden hand mener sig at ske wret i aff thenne hands Ind-
lagte Suplicat, (som ikke findes:) haffue at forfare, Och
hand os sielff ydermere berette land, Thy bede Wij edher och
wille at I met thet første kaller for edher the eders Metborgere
som fornæfnte O. Nielsøn paa vore vegne haffuer kjøbt och
handlit met Och af thennem forhører, Om the fornæfnte Oluff
Nielsøn met rete nogen haffuer at bestyille, enthen for then
Handel, han met thennem paa vore wegne haffuer,
Eller for the wore Breff wij handem naadigst giffuet haffuer
och skulle statte nest them the beste Borger her wi Di Byen,
Och hues the tha for Suaar giffuendis vorder Wij tha gif-
fue forn. O. N. beschrifne som i willle ansuare for gud, och
were bekjendt for os ... Lidendis thet Ingenlunde. Schref-
suen paa wort slott Kjøpenhaffn then 17 Dag Augustii Year
MDLXVII wnder vort Signet.“

— Uden Underskrift; formodentlig kun Kopi? —

Hvad Det og Skiel vor gode Oluf Nielsøn erholdt i den-
ne Sag, sees ikke videre af hine Papirer; paa saadan Maas-
de eller i saadan Tone, at han derved kunde vorde affrakket
fra nogensinde atter at hentyde til sin naadige Konge, er det

ikke stæet; thi man finder samme steds fremdeles et Brev fra ham til selve Kongen, hvilket i en myere Paategning — men uvist med hvad Autoritet? — siges at være „egenhændigt.“ Dette er af Februar 1578, og indeholder Klagemaal over Stiftsskriveren i Syen, Kristofer Bang, for Misligholdelse af den Kornleverance, han paa Kongens Begne skulde yde Oluf Bagger for hans „Forstreckninger udi thenn suenske Gejde,“ — Der altsaa fulde 8 Aar efter Stettinersfreden endda ikke vare aldeles opgjorte? Det omfrevne Korn havde Stiftsskriveren endeeel Aar rigtig leveret, og naar han saa reiste ind til Kjøbenhavn, „for att forklare syn Regenhaff,“ saa fik han fuld Kvittering deraf, uagtet det ikke alt sammen var leveret, imod at „were Mand for, at Oluf Bagger skulde bekomme alt huis som tilbagestoed, och icke fremkommen war.“ Dette havde D. B. ofte gjort imod mange af Kongens Lehnsmænd, hvilke derefter som ærlige Mænd tilfredsstillede, — „fuldgjorde og fornshgede hannem“ heder det. — Saadant maa være gaaet en Tid lang hen; men endelig kom Oluf efter: at ham restede en stor Sum i Korn, og han frede derafore til, at lade Stiftsskriveren opkalde paa Odense Raadstue for Borgemester og Raad, og tilspørge: om han nogen sinde havde gjort klart Reguskab med ham, eller hans Hustrue, eller Nogen paa hans Begne? Men „tha wilde hand huercken suare ney eller ja, og kunde alene give en løselig Beskeed.“ Oluf Bagger søger deraf i dette Brev allerunderdanigst om, at denne Rede og Rigtighed maa vorde Stiftsskriveren paalagt igjenem Byens Øvrighed, og at denne maatte hjelpe ham til sin Ret ihu-seende til Alt, hvad der var dem innellem! Hvorpaa han slutter Brevet saaledes: „Gud alsonnectigste Hand shall och will E. kong. May. thet rigelighen belønne och jeg will althid findis Edhers kg. M. villighe, hørsam og Tro Tien-nere ved Liiff och Guodz, jeg displictit er. Thend samme

Herre och Gud hand wude och forlene E. t. Mai. et langt
og Sundt Liiff och langwaarigt Regimente. Amen. Da-
tum Othense thend 5 Dag Februar 1578.“

Dette var altsaa 10 Aar før hans kongelige Beskytters
dodelige Afgang, der efter Resen indtraf Skjertorsdag d. 4
April 1588, hvorhos denne Fors. tillige melder: „K. Fred-
rik var næsten aldrig syg, undtagen 1576 da han havde fjer-
de Dags Kolde.“ Som hans Dødsaaarsager angiver s. Fors.
„Bekymringer og Sorger enddeel over Christenhedens onde og
bedrøvselige Tilstand, enddeel over de mange hans Sør go-
de Venners Døed.“ Disse var nemlig hans Søskende
Magnus og Anna, hans Evigermoder og Svigerinde,
som Begge hedte Elisabeth, og hans Farbrødre Hans og
Adolf, hvilke alle døde i Tidsrummet fra 1580 til 87.
„Hans Helsot var Cathar og tør Hoste.“ — Et halvtunes
Aar tidligere, da Havfruen Fbr and fremstod ved Sams,
for at prædike imod de herstende Laster „Druckenstab, Löss-
actighed, Hoffmod oc Selvraadighed,“ havde Kongen ikke
deraf ladet sig ansægte, men holdt sig til den gamle Bestem-
melse: „Vi have Mosen og Propheterne, dennem maa vii
høre!“

Oluf Bagger overlevede Kongen i 14 Aar. Han var
født 1521; og var blevsen lutherst i sit 15de Aar. For Resten
vides Intet om hans Ungdomsdannelse eller første Opkomst;
dog var han allerede i sit 38te Aar Maadmand. Eiheller som
sagt: om han eller hans Fader for ham efter gammel Viis
har faaet Navn efter Baggerhaandværket — hvilket endnu er
Slik næsten udelukkende for Dette. — Han nævnes Oluf
Nielsen, men oftest med Tillæg af „Bager, Bagher eller
Bagger,“ hvilke Skrivemaader i Paaskrifterne paa flere hans
Gravminder, staae verelviis imellem hverandre. „Aar 1602
den 21 Dag Septbr. kallede Gud Oluf Bagger af denne Ver-
den,“ og hans sidste 14 Leveaar, tilbragte efter hans Be-

skyttre Død, torde vel have haft en mindre heldig Virkning paa hans Stilling i Borger samfundet? Eengang endnu før Kong Frederiks Død findes han omtalt, som En der var Noget betroet: i en kgl. Skrivelse fra Skanderborg Slot af 3 Novbr. 1579, hvori der handles om, at forstaffe Plads i Odense til 2000 Heste for den Forsamling, som skulde holde næste Føraar. D. Bager havde opgivet, at der fandtes Plads til 1400 Heste, men Magistraten vilde kun finde til 1300, og nu befaledes: „at man for at kunne anbringe de Øvrige, skulde for fare Leiligheden i Adelens Gaarde, hos Superintendenten, Præsterne og i Hospitalet.“ Dersom nu Oluf har paataget sig at anstille denne Huusssogning, og den er udfalden, som rimeligt var, overensstemmende med hans Opgivelse; saa har han sagtens ikke derved gjort sig yndet af de Paagjældende?

Fra Kong Frederiks indtil D. Bagers egen Død findes blandt hine Brevskaber intet Spor til flere skriftlige Forhandlinger eller gjensidige Meddelelser af denne eller lignende Art; derimod træk to Aar efter Oluf Bagers Død et nyt Slags Uveir op over hans Minde, idet — som en kgl. Skrivelse fra Kong Christian den Tjerde, dateret 6 August 1604 lyder: Knud Rød til Sandholt, Embidzman paa Kongens Gaard i Odense, fremsatte den nærgaaende Formening, at Kong Frederiks Gavebrev fra 1564 alene skulde have stadtæstet, at Hs. Maj. havde undt og tilladt D. B. Magdalene Michel's Have, som ligger op til Næsbyer hofvids Søe och Thollelund, efter hendis Død, men at denne Gave skulde ikke kunne hentydes til nogen „Brugh og Nøtte af Fisteri, Skovhugst, eller Olden.“ Kong Christian lader derudi falde disse mærkelige Ord: „Kand See samme vor ejere Hr. Faders Breff met vrang Under viisning at kunne were forhuervet?“ — Den unge Konge, eller hans Maadgivere, havde altsaa en anden Vinstuelse af

Oluf Bagers Borgerbaerd og Fortjenester, der maaſke vare
bibragte dem og indledte ad samme Vei, som Lyge Brahes
Misbhendelse og Fal'd? — Tiltalen for ulovligt Fisſeri
gjaldt især Dr. Jens Mule, og den næste Kjøber af Tolle-
lund, den forhen nævnte Didrik Fyringer. I Klagen
imod disse Ebende forekommer atter følgende bittere, men
ikke beviſte, Udfald: „Och maa vel ſtee, att Oluff Ba-
ger kand haffue forhverbit samme Breff met vrangre Berett-
ninger, og at ikke handt, men Andre af Kronens Under-
ſaatte haffue lidt then Schade, som han haffuer beklagit sig
och erhuerfuit saadanne Denaadninger fore!“ — Dette ere
haarde Ord, og man ſeer vel, hvorfra den ellers ſaa klart
ſeende 4de Christian havde ſin ovenfor anførte Fordom. De
kunde have, om endlikke ganſke nedbrudt, dog ſaare forringet
ſalig Olufs gode Navn! Men man finder, at Dr. Mule
har ſyndigen været om ſin, være ſig nedarvede eller tilſjøbte,
Rettighed, der var gaaet over paa hans Hustru fra Olufs
næstældſte Son, Maadmand Claus Bagger. Dr. Mule
fremlagde i Retten, tilligemed Gavebrevet fra 1564 m. M.
en Odense Byttingdom, hvorefter den kongl. Resolution blev:
„at Magdalenes Hafve og Tolselund bør herefter att følge
fornævnte Didrik Fyringers Arſfvinger mett all then Rettig-
hed, det afg. Ol. Nielsen efter højlovlig wor Ejere Hr. Fader
Gaffuebrev hidindtil fuldt haffuer.“ Hvilket endydermer
bringes i Minde ved det 16 Åar yngre „Laſſebrev“, ſom
bedre hen ſkal vorde omtalt.

* * *

Efter ſaaledes at have aabnet en, ſnevar, Udsigt over,
eller egentlig kun et Glint af, den „Fyrſteg unſt“ D.
B. i ſine Velmagts-Dage kunde fryde ſig ved, gaae vi over
til Meddelelſen af et hurtigt Skue udover hans Formue,
hvilket tydeligſt og udførliſt findes i den Opregning af hans

faste Ejendomme og liggende Grunde, der er saa klart sat ud fra hinanden i Kong Christian d. 4des ovennævnte „Laasæbrev“ som findes in originali paa Marieshøi, datoet: Nyborg d. 27 Novbr. 1618; — men 100 Aar sildigere paategnet at være „fremlagt i Relutions-Kommisionen udi Stense, d. 24 August 1718.“ Underskrevet af:

Rosenkrantz. Jver Andersen. P. Simmelstrop.

I dette meget vidtstige Pergamentsbrev findes optegnede ikke førre, end sex og tredive Gaarde, Huse, Haver og Jordstykker, af hvilke D. Vager og hans Arvinger vare i Besiddelse. Men da denne Fortegnelse allerede for herved 50 Aar siden har været Ord til andet astrykt i Chr. Rosensts „almemnyttige Samlinger“ 17de Bind; ville vi dertil have Læserne henviste, og ingenlunde fylde dette lidet Skrift med Gjentrykningen af de 10 Oktav sider, det sylder i hund Tiidsskrift, eller engang trætte Opmærksomheden med noget udforsligt Udtog deraf, kun udhæve nogle enkelte Nummrene, der synes endnu i vor Tid at kunne vække nogensom helst Deeltagelse, enten ved Tilbagesyn over Fortiden, eller Sammenligning med Nutiden. F. Ex.

No. 1 „Først den Gaard, han sielf ibver, norden Adelsgaden.“ Herved kan alene betegnes det foromtalte No. 6 paa Overgade, hvori det syenste Militærbibliothek og Læseforening nu har sit Lokal paa høire Side af Storstuen, og hvis før beskrevne Storstue anvendes til Restauration. No. 8. „Den Gaard i Nørregade, som hans Moder iboede, som strekker sig imellem afg. Kaspar Mules Gaard, tvers over Bækken.“ Den Bemærkning, at Byens Væk gaaer tvers igjennem Gaarden, — nutildags gaaer den under Samme, — passer alene paa den Gaard i Nørregade, hvori Amits forvalteren nu i endel Aar har havt sin Bolig og Contoir, og som indtil for saa Aar siden en Tidlang var offent-

lig Eiendom. — I denne Gaards Salsetage havde den første Frimurerloge, i Odense: „St. Knud til Lindormen“ for 50—60 Aar siden sit Lokal.

No. 10. „Boende Vaaninger, som han haver ladel bygge paa Sct. Albani Kirkegaard, med al sin Fordsmon næstop til St. Knuds Kirkegaards Muurd.“ — Ja, netop altfor nær; derfor blev man ifjor saa glad ved, at see den nedbrudt og slæfet! Her er Talen nemlig om Gaarden No. 580, imellem Kirken og Rektorboligen, der gav Plads til den under No. 11 optegnede:

„St. Knuds Abildhauge, næstop til samme Fordsmon, som strækker sig i Sønder langs med Aaen.“ — Her have vi altsaa en „St. Knuds Kirkehauge“ to Aarhundreder tidlige, end den som i afvigte Sommer opstod ved Pladsens Ryddelse, og blev saaledes benævnt i Hs. Hhed. Dr. Bisshop Fabers Indvielvestale!

No. 15: „Den gamle Bispgaard med ald sin Gaardsrom og Haugerom“ ic. — Derved forstaaes det nuværende, Tomfrukloster, med Tilliggende, hvortil b. a. hørte den saakaldte „Bispsholm dernest hos,“ som ligger i Aaen imellem Haverne.

No. 17: „De fri Boder og den hans Abildhauge, som strækker sig langs fra Strædet og neder i synder til Clareklostrets Muur, som os elstelig Mester Niels Gebsperzen Superintendent i Værgé haver.“ — Paa et Strøg af denne Grund er rimeligvis den af St. Knuds Kloster gaards Længder, som bærer Aarstallet 1631, fort derefter bleven opført?

No. 19 og 20. „De 2de nye Vaaninger synden Adelgazden nestved den yderste nye Vesterport, næstop til Jens Grydestøbers Jord.“ — Denne da nye Vesterport er vistnok Den, som blev nedbrudt 1805, og var opført 1580? Paa Grundridset fra 1593, staae rigtignok 2de Porte, eller

rettere sagt, hele Vaaningshuse, der aldeles spærre hele Ga-
den, og i hvilke Gjennemkjørselen er i Midten. — Man seer
ellers heraf tillige: at Odense dengang havde en Gryde- d.
e. Fern-Steber; et Slags Fabrikant, som vi først mylig-
igjen have faaet, og som har opslaaet sin Bolig næstendeels
paa samme Strsg.

No. 29. „En Hauge mod Alaychen, som han haver
laant (forpagtet?) Mickel Pedersen en Tidlang.“ Rimelig-
vis er Odense Slot og dets Have 100 Aar senere anlagt paa
denne Grund?

No. 35. „Den Lykke udenfor Nørreport, som afgangne
Magdalene Mickels tilforn havde, langs Adelveien;
“ d. e. Veien forbi Næsbyhoveds Slot til Vognense,
som for et Smaa Aar siden afslagdes, efterat Kanalen var
bleven færdig, og en nye Landevei anlagt paa dennes vestre
Side. — „Fremdeles neder til Næsbyhofvits Sø, og deslis-
gesse den Skof dernæst hos, som kaldes Tollelund, som
opstrækker sig i Nør langs Adelveien over Dronningbroen til
den Vej, som løber til Slottets Humblehauge, er Breden
tvertover neden til den gamle Slots Abildhauge og Gjær-
de, efter vort Brefs Hydelse, som er fri Ejendom.“ Endelig
det sidste

No. 36: „Nok det Huus ud i den Abildhauge og Fiske-
vand, som ligger her forved Magdalene Mickels's Lykke,
som han och for nogen Aar siden kjøbte til sin Ejendom.“ Alt-
saa for at arrondere den ham af Kongen stænkede Tollelund?
Dersom her ved „nogen Aar“ kan forstaaes faa Aar; saa
kunde det bevise, at Oluf dog ikke blev, som Saginet ellers ly-
der, aldeles forarmet i sin Alderdom, siden han endda kunde
kjøbe sig flere nye Jordveie. Den hele Egn her er i dette Aar-
hundrede, ved Kanalens Gravning (der fuldendtes 1805)
og Laudeveiens fornævnte Omlægning, samt Søens deelvise
Udtørring, saa betydeligen forandret, at man kun ved Gisning

kan spore hiint Fislevand i det tiloversblevne Navn paa Fisterhuset. Hvad der istrigt kan samles og berettes om denne Egn, Slottets Skjæbne og Levninger m. v. er forlængst stæet i vor berømte Oldgrandster Prof. Wedel-Simonsens „Borggrinner.“

Det er imidlertid disse 2de sidstnævnte Ejendomme, som længst have vedligeholdt, og nu foranlediget dette Forsøg til en Formyelse af Oluf Bagers Minde; nemlig forsaavidt som Dele deraf ere indlemmede i de under Landstedet „Mariëshøi“ liggende Forder; endstændt dette rigtignok er kun en Levning og en ringe Deel af hvad Kong Frederik ved hiint Gavebrev afstod D. Bager. Den sidste Mand, som eiede Olufs oprindelige „Tollelund“ heelt og holdent, var Magister Elias Naur, Professor ved Odense Gymnasium. Han var gift med en Mule, og døde 1764. Hans oliemalede Skilderi findes opbevaret i Nærheden af Olufs og hans Slægts Mindetavle. Efter Professorens Død blev Ejendommen adspillet, hvilken samlet vilde havt omtrent en halvtredsfjedre Gange større Værdi, end fornævnte Tab, som derved erstattedes.

Som et Bevis mere for Oluf Bagers solide Formue og udbredte Kredit, saavelsom paa den Tilstro, Regeringen maa have skjænket ham, kan endvidere ansøres det temmelig almindelige Sagn, at han, idet mindste under den nordiske Syvaarskrig, men maaske ogsaa kun under den? — var indrømmet Tilladelse: at lade monte Penge: (Skillemont o: Smaapenge.) Som Hovedsædet for dette Montvæsen nævnes en af Byens ældste Bygninger, som ogsaa skal have tilhørt D. B., paa Hjørnet af Overgade og Montesrædet. Hvilket Navn dette netop skal have faaet derefter. Denne Hovedbygnings hele Sammensætning viser tilfulde dens Ælde, ligesom eg de i Væggen indtil Gaarden indfattede i Træudstaarne Baaben vise, at den har været i mærkelige Slæg-

ters Eie. Som det egentlige Mont-Wærksted henpeger Sagnet paa Forhusets ualmindelig høje Kjælder, der tillige har meget tykkere Mure, end der kunde behøves, til at være en Bindingsværks Bygning, endførsomt Denne rigtignok er 2 Stokværk, og bygget af meget svære Materialier. Kjælderen gaaer under hele Huset, og har en Skorsteen i hver Ende, af hvilke især den i Østen har en fra sædvanlige Kjækken- eller Vasthuus- Arnesteder noget afgivende Indretning. I blandt flere formeentlige Grindringer efter D. Baggers opbevares ogsaa hos afg. Chr. Fversens Efterleveriske 3de Skillingstykker, som have det Ord paa sig, at være af de Olufbaggerste. De ere slagne 1565 til 1 Skilling danskt og have aldeles det samme Præg som de kongelige til 2 Skilling, men ere større, end dem man finder afbildede saavel i den kongl. Møntsamling, som i Næsen's Krønike fra samme Tidspunkt. Tegn til Montsted har jeg paa dem lige- saalsidet funnet opdage, som paa hine, og maa altsaa lade Sagnet staae ved sit Værd!

De Anekdoter, man har om Oluf Bagers formente Forarmelse i hans Alderdom, hvorved han skulde været blevet nødt til at øde Maadsens brød hos een af sine Døttre og Evigersonner, lyde temmelig — kinglearste, og synes ingenlunde, idetmindste ikke ret vel, at kunne forenes med Laaszbrevets lange Opregnelse af Ejendomme, som endnu 16 Aar efter Olufs Død vare samlede, og — NB.! — endog ubehefte. Med mindre man vilde antage, at Han har oprettet et Slags Fideikommis af alle disse faste Ejendomme, og derpaa været u forsigtig nok, til at frasige sig eialene Maadighed derover, men endog Nydelsen deraf, og det maa ske i sin hele, eenogtyveaarige, Enkemands-Stand. Paa sine gamle Dage, siges der, skal han, ved Sines Utaknemmelighed, være blevet bragt til saa bitterligen at fortryde dette Skridt, at han — som Sagnet melder — skal have efter-

ladt sig, istedetfor den forventede Sparepenge, eller henlagte Nødkilling, ikke Andet, end en Stok med Hosstrift :

„Hvo som giver til han tigger :
Skal prygles til han ligger !“

Men dette er rigtignok en gammel Historie. Muligt var det, at hans Datter : Lise = eller Els = be th — som han selv har kaldt „sin kjereste“ — givt med Raadmand Richard Knudsen i Odense, kan netop have været Den, hos hvilken han har gjort denne ubehagelige, ja sonderknusende! Erfaring. Hun er paa Mindetavlen, som udførsligere skal vorde omtalt, afbildet i en Alder af 15 Aar, og selv i denne unge Alder lover hendes Nasyn ikke synderligt Godt. Muligt at hun, som Kjælledegge og Guldbælte, er blevet fordærvet, og at den deraf avlede Egensindighed og Herskeshyge har til sidst vendt sig mod Faderen selv ?

* * *

Herfra synes Overgangen naturligst til den af Myrup paaviste tre die Forsynets Gave, D. Bager havde at glæde sig ved, nemlig : „en talrig og agtbar Slægt!“ Saavel af ældre Optegnelser, saasom hos Bircherod, som af hin Mindetavle, som 1805 blev udflyttet fra den nedbrudte, eller til Nedbrydelse dømte, Graabs dre Kirke, samt af de Slægten tilhørende Liigstene, sees : at denne Slægt bestod af syv Sønner og fem Døttre, hvilke i Alaret 1576, da samme Tavle blev malet, havde følgende Alder :

I. Niels, 23 Aar; altsaa født 1553. Han blev Raadmand i Odense; — succederte maaskee sin Fader, da han ved Dennes Dad allerede var 49 Aar gammel. Han var Stamfaderen til den bekjendte, rige og velgjørende, Etatsraad Frederik Bagger, Eier af Juulstov. — Hr. Pastor Zeuthen til Skamby er opkaldt efter denne Bagger; men om det er blot som hans Faders Kirkepatron, eller en Folge af Forvandtskab, er mig ubekjendt.

II. Claus, 22 Aar; blev Borgemester i Kjøge, og har foranlediget de juridiske Forhandlinger, hvorom det ovenomtalte Skjøde taler. Han var, efter Birch er odds Vidnesbyrd: „Elsker af Lærdom og af lærde Folk.“ Og har desuden som af det følgende vil sees, en nærmere Indflydelse paa dette lidet Skrivts Fremkomst for Dagen.

III. Jens, 11 Aar, døde ung i Hamborg, ugit og uden Efterladte, og ligger begravet i St. Jacobskirken samme steds under Navn af „Becher.“ (Denne Navn=Overfættelse kunde maaske tyde paa, at Bager=Navnet virkelig havde sin Oprindelse fra Bager=Professionen? Da man ellers ikke pleier oversætte nomina propria.)

IV. Oluf, 9 Aar, reiste udenlands, blev Magister, døde 1616, altsaa 51 Aar gammel; om han var gift vises ikke. Han skal ligge begravet i St. Knuds Kirke; men en Lügsteen over ham findes ikke. — Den er da formodentlig en af de halvhundrede som ligger omspredte i Gangene, og paa hvilke Skrivten er enten aldeles udslidt, eller har aldrig været der? Da man i den store Reparation paa Domkirken, som — ikke ganske til dens Vaade! — foretages i Kong Frederik 5tes Regeringstid, skal have lagt dem hen in blanco, og opsat Paaskrivternes Indhugning til de „bedre Tider“ som aldrig ere indtrusne! Sal. Umtsprovst Praem (til St. Hans Kirke i Odense) havde kaldet sin ældste Søn „Oluf Bagger“ enten det var efter Faderen, eller efter denne Søn, hvorom siden Mere.

V. Erik, 8 Aar; denne Søn gik ud af Verden førend Faderen.

VI. Hans, 5 Aar; saavel som den yngste

VII. Anders, 1 Aar; skulle have bosat sig i Bergen i Norge, og deres Afkom torde altsaa have omsprett sig Nordenfjelds. — Førnævnte Provst Praem, der var i Slægt med Digteren Pram, og altsaa af norrøn Herkomst, kunde

maaskee igjennem den Green have sin Oprindelse fra Bag-
geræten?

Døttrene vare:

1. Maren, den ældste Datter, men det tredie Barn,
var, da hun med de Andre blev malet, 18 Åar gammel.
2. Else, 17 Åar; efter disse Ebende, som maae være
fødte imellem Brødrene Claus og Jens, følger
3. Ane, som er kun bleven eet Åar gammel, og er som
Afdød afbilledet i sorte Klæder, og med Hovedsliin, hvorimod
alle de andre Søstre have bart Hoved, deres (rsde) Haar
svøbt omkring Hovedet i tykke dobbelte Fletninger, og røde
Kjoler med store røde Gløicls Modesier, samt derover svære
Guldkjeder.
4. Lisebeth; hin paa Liigstenen saakaldte „Kjereste
Datter“ dengang 15 Åar, født imellem Claus og Jens.
Tilsidst

5. endnu en Ane, 5 Åar; imellem Brødrene Erik og
Hans, og rimeligvis opnævnt efter hin tidlige Afdøde?

— Ved Claus Bager være det mig endnu tilladt at til-
føje: at det var fra ham, — dog kun paa Spindesiden —
den afgangne Eier af Tolderlund nedstammede, og paa
Grund deraf fremsatte sit Krav paa, at erholde Mindetavlen
over den baggerske Slægt, saavelsom 2de Liigstene, sig ud-
leverede af Graabrodre - Kirken. Tavlen var fæstet paa
Pillerne i dennes midterste Gang, og Stenene laae nedenfor
i Gulvet, men af den En af dem var — maaskee ved en
ældre Ødelæggelse? — den nederste Trediedeel afbrækket.
Sl. Chr. Fversen havde det Held, at undrage disse 5de
Stykker fra den næsten almindelige, misdest sagt: uover-
lagt - uifærdige, Aldsplittelse, der ved denne Leilighed overgik
andre og flere af Kirkens Fortidsminder. Det Slægtregister,
hvorpaa han grundede sin Formening om, at nedstamine fra
Oluf Bagger, hvis Minde han ogsaa indtil sin egen Død

holdt høit i Ære, havde han samlet efter ældre Familiesagn, især af hans Moder, der henlevede sine sidste tolv Alderdoms År i hans Huns, og døde der henved 85 Åar gammel.

I følge en af Iversen, efter de indhente Esterretninger egenhændig opsat, Stanitable, der ogsaa findes imellem foromtalte Brevstaber, var altsaa derudi

det første Leed:

Olf Nielsøn B. født 1522, død 1602, gift med Margrethe født 1556, død 1587, og ved hende Fader til de forhen opregnede tolv Børn.

andet Leed:

Claus, Olf's 2den Søn; Dennes Datter

tredie Leed:

Antonette, gift med Kjøbmand Morten Wesselynck i Kjøbenhavn. Deres Datter

fjerde Leed:

Oline Margarethe Wesselynck, gift med Kjøbmand Peter Dahlmann i Flensborg; deres Søn

femte Leed:

Emanuel Dahlmann, Advokat i Haderslev. Dennes Søn

sjette Leed:

Adam Henrik Dahlmann, Fuldmægtig ved den kgl. Bønkjælder i Kjøbenhavn, født 1680, død 1760, gift med en Sognepræst Meyers Datter i Ditmarsken, hvor hun som Ugift havde været nærværd at sætte Livet til i en Øversvømmelse, der nødte hendes hele Familie til, at flygte op og tilbringe nogle Døgn, i et Kirktårn. Disse var Forældre til

syvende Leed:

Henriette Antonette Dahlmann, født d. 14de

Marts 1728, død d. 29de Decbr. 1812; givet førstegang med Kantor Johannes Erasmus Iversen, andengang med Politifuldmægtig Christian Henrik Melchior. Hendes ældste, og eneste overlevende, Søn af første Ægte-
skab var

ottende Leed:

Christian Henrik Iversen, Eier af Marieshei og af det forhen brandtske Bogtrykkeri her i Odense, samt Døpretter og i 46 Aar Udgiver af den syenske Avis, der indtil 10 Aar efter hans Død bar hans Navn. Han var født d. 6 August 1748, og givet fra 6te August 1786 indtil sin Dødsdag: 1 Marts 1827, med Kirstine Marie Nielsen, født 26 Januar 1767. Deres tvende Døtre: M. Hauck og A. Sæborg, udgjøre saaledes det niende, og deres og Ægtesællers, syv Born, det tiende Leed fra Oluf og Margrethe Bagger.

Havde afg. Slots- og Garnisons-Præst, Provst Præm, der som meldt ogsaa regnede sig i Slægt med Oluf Bagger, og det maa ske endog paa Sværdsiden, ved hans 2de til Norge hendragnede Sønner? Havde han villet og kunnet gjøre sit Forvandtskab og Urvekrav gjældende, ved hin Leilighed; saa havde det vistnok været mere passende og vakkert, om Han havde besørget Minderne henslyttede til sin Sogne-d. e. St. Hans- Kirke, hvis Menighed vel med øje kan regnes for Olufs Sognefolk, saavel i Betragtning af, at Tollelund (Marieshei) endnu ligger dertil, som af: at adskillige Gaarde inde i Byen, hvoriblandt fornævnte Umtsue, have en Tidlang været i hans og hans Afkomts Besiddelse. — Dette kunde og burde vel og? endnu ske, naar Marieshei, tidlig eller sildig, gaaer over i fremmede Eieres Hænder.

Da Mindetavlen saa jevnlig i det Foregaaende intales, men ikke kan haabes at vække saa almoeen Deeltagelse,

at den kan vorde offentliggjort ved Kobberstik, eller Steentryk; saa har jeg troet nogenlunde at veilede især den fraværende Læser ved høfslgende Omrids i Linier og Cirater, til at danne sig et løseligt Begreb om Kompositionen deri, hvilken, skjønt uden Kunstsfortjeneste, dog har noget Ualmindeligt ved sig.

Hele Gravmindet danner, som Figuren viser, et Slags Portal, hvis Indre udfyldes imellem Säulestængerne og Capitælerne med et Maleriet, og paa Fodstykket med et Vers paa 16 Linier, fordeelte paa begge Sider af det bekjendte „Bomærke, men næsten ulæseligt. I Grisen staar Olufs og Margrethes Døds-Dag og År. Selv Maleriet, som er $2\frac{1}{2}$ M. højt og $2\frac{1}{4}$ M. bredt, er deelt — ligesom Rafaels „Forklarelse paa Tabor“ — i en himmelf og en jordisk Forstilling.

A. Allersverst til Høire sidder Gudfader, meget højt og fjernt; en yderst liden Figur, malet med Rødt paa guul Grund. I Midten + B. staar Grelsren, støttende sig paa Regnbuen; en kolosalst kraftig Figur, men rigtignok noget fortegnet, og har ved sin høire Skulder en Liliesten gel, men fra den venstre udgaaer et Sværd, vendt imod de Fordomme. „Gaaer bort fra mig, I Forbandede!“ v. s. v. Lidt høiere oppe kommer den Helligaand flyvende som en Due. Ved D, D sees twende Helgengrupper, omgivne med Engle, bestaaende af 5 mandlige og 5 quindelige Figurer, ligesaa store som Grelsren Selv. Skyer tjene dem Alle til Skueplads og Fodfæste. Under disse iles de Saliges Skare E opad, med udstrakte Arme og synlig Henrykelse, men ved F derimod styrte de Fordomme bort fra Dommerens Asylum i fortvivlede, men fordreide, Stillinger, og temmelig karrikerte Stikkeler!

Den nederste Halvdeel udfyldes af Baggerslægtens 14 Personer; paa høire Side (vensire for Beskueren) knæler Oluf Selv, isært sorte Glöicls Klæder og Kappe besat med

Foer værk, samt Vibekrave om Halsen. Et alvorligt, manligt Alsyn! Skjoudt malet i hans 54de Åar er hans Haar endnu aldeles brunt, og krøllet. — Men det kan da være en Malerkompliment! Bagved ham knæler hans ældste Son Niels, foran ham de øvrige Sønner No. 2 — 7 i den Orden de her i det foregaaende ere nævnte. Ligeoverfor knæler Margarethe D. Ds. i sort Kjole og Modest, og Hovedet ganske skjult med, hvad man i gamle Dage kaldte „Holk og Snip.“ Med et tætfoldet Forklæde, og svær Guldkjede, som ogsaa alle hendes Døtre bære, undtagen den Døde. Døttrene have, som forberørt, bart Hoved, med tætliggende Flekninger, hårde Silkekjoler, samme Couleur Fløiels Modester, Forklæder, og Guldkjeder. De ligner alle Moderen meer eller mindre, og havde formodentlig deres røde Haar efter hende? Thi alle Sønnerne have Faderens Haar, dog lysere i den yngre Alder. Alle disse Personer ses udad imod Tilsuerne, og synes aldeles ikke at ane Noget af det store Oprin, der foregaar ovenover og bagved dem! Men de ere meget bedre udstyrede fra Kunstens Side, end Dommedagen; da Maleren formodentlig har haft mere Øvelse i Portræt- end i Historiemalning?

Den ene Liigsteen, som gjælder for Datteren Elisabeths, har overst i en Halvkreds atten Bomærket; over Samme i det ene Hjørne et Timeglas, og i det andet en Uhrstive. Paaskrivten begynder saaledes:

„Denne Steen gav jeg min kjereste Daatter Lisebeth Olufsdaatter, og hendis Børn, anno 1600.“

Den anden Steen, som er brækket forneden, har ogsaa Bomærket, og har ligeledes været hugget i Ølufs levende Lieve, da der er ladet Plads til hans Dødsdag, men man har glemt, at tilføje den. Hvilkens Skjsdesløshed just ikke er noget smukt Træk af den „kjereste Daatter!“

Sic transit gloria mundi!

Examenens liste.

Den offentlige Examen i Odense Cathedralskole for
Aaret 1837 begynder Fredagen den 15 September,
og fortsættes til Fredagen den 29 September, fra
Kl. 9 til 1 Formiddag, og fra 3 til 6 Eftermiddag,
i følgende Orden:

Skriftlig Prøve.

Formiddag.	Eftermiddag.
------------	--------------

Fredag 15 September.

IV Klasse	Religion.	IV Klasse	Latinst Stiil.
III Kl.	Historie.	III Kl. og II Kl.	Latinst Stiil.

Lørdag 16 September.

IV Kl.	Historie.	IV Kl.	Overs. af Latin.
III Kl.	Religion.	III Kl.	Overs. af Latin.

Mundtlig Prøve.

Mandag 18 September.

Cand. og IV Kl.	Hebraisk.	Cand.	Tysk og Frans.
II Kl. øverste Afd.	Hist. og Geog.	III Kl. nederste Afd.	Mathematik.

Tirsdag 19 September.

IV Kl.	Religion og N. Test.	Cand.	Mathematik.
III Kl. øverste Afd.	Hist. og Geog.	III Kl. nederste Afd.	Hist. og Geog.

Onsdag 20 September.

IV Kl.	Latin.	Cand.	Latin.
II Kl. øverste Afd.	Mathematik.	II Kl. nederste Afd.	og I Mathem.

	Formiddag.	Estermiddag.
Torsdag 21 September.		
IV Kl.	Hist. og Geogr.	Cand. Hist. og Geogr.
III Kl.	Hebraisk.	II Kl. overste Afd. Latin.
Fredag 22 September.		
IV Kl.	Mathematik.	Cand. Græst.
III Kl.	Religion.	II Kl. nederste Afd. og I Latin.
Lørdag 23 September.		
III Kl. overste Afd.	Græst.	Cand. Religion og N. Test.
II og I Kl.	Dansk.	II ned. Afd. og I Hist. og Geogr.
Mandag 25 September.		
IV Kl.	Frans.	III Kl. nederste Afd. Latin.
II Kl. overste Afd.	Græst.	II ned. Afd. og I Tysk og Frans.
Tirsdag 26 September.		
III Kl. overste Afd.	Mathematik.	III Kl. Frans.
II og I Kl.	Religion.	II Kl. ned. Afd. og I Naturhistorie.
Onsdag 27 September.		
IV Kl.	Tysk.	III Kl. Tysk.
III Kl. overste Afd.	Latin.	II Kl. nederste Afd. og I Græst.
Torsdag 28 September.		
Alle Klasser	Gymnastik.	Alle Klasser Sang.
Fredag 29 September.		
IV Kl.	Græst.	III Kl. nederste Afd. Græst.
II Kl. overste Afd.	Tysk og Frans.	II Kl. overste Afd. Naturhistorie.

Mandagen den 2 October Kl. 8 Formiddag, foretages den forelebige Prøve med dem, der ere anmeldte til Optagelse i Skolen.

Efterat Opflyttelse i højere Klasser og Omflyttelse i selre Klasserne er, ifølge Examens Udsalg samt Disciplenes Flid, Fremgang og Sjælecvners Udvilning i det førlebne Skoleaar, bestemt ved den Censur, som efter tilendebragt Examen holdes af samtlige Lærere; foretages Translocation i en offentlig Forsamling, som holdes paa Gymnasiets Auditorium Tirsdagen den 3 October Kl. 10 Formiddag.

De Candidater, som i Åar forventes dimitterede til Universitetet, ere følgende:

1. Daniel Adolph Cohen fra Odense.
 2. Carl Wilhelm Gjellebøll fra Steenlese i Fyen.
 3. Albert Ferd. Bülow fra Tostrup i Fyen.
 4. Carl Henning Rasmussen fra Sparretorn i Fyen.
 5. Carl Theod. Gotthold Sommerup fra Lammehauge i Fyen.
-

Venner af Videnskabelighed, Skolens og Ungdommens Velyndere, indbydes ærbdigst til at bære denne offentlige Examens, og det paafølgende offentlige Regnskab for sammes Udfald, med deres hædrende og opmuntrende Nærværelse.

J. Saxtorph.